

Rapportage juli t/m september 2020

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

3 november 2020

Inhoud

Inleiding.....	3
1 Bestuurlijke en directiezaken.....	4
1.1 De coronacrisis.....	4
1.2 Medezeggenschap Van der Meij College.....	5
1.3 Regionale projecten ‘Sterk Techniekonderwijs’.....	5
1.4 Bestuurlijke visitatie.....	5
1.5 Uitstel SOVON-brede activiteiten vanwege corona.....	5
1.6 Voortgang implementatie strategisch beleidsplan <i>Samen Vooruit!</i>	6
2 Onderwijs.....	7
2.1 Leerlingenaantallen per 1 oktober 2020.....	7
2.2 Prognose onderwijsopbrengsten 2019-2020.....	7
2.3 Inspectieonderzoek osg Willem Blaeu.....	8
2.4 Professionalisering examinering.....	9
2.5 Collegiale schoolbezoeken.....	10
2.6 Kwaliteitsbezoeken 2020-2021.....	10
3 Personeel.....	11
3.1 Ontwikkeling personeelsbestand.....	11
3.2 Functiemix.....	12
3.3 Ziekteverzuim.....	12
3.4 Professionalisering.....	14
3.5 Vacatures en lerarentekort.....	14
4 Huisvesting, facilitair en ICT.....	15
4.1 Huisvesting.....	15
4.2 Facilitaire zaken.....	15
4.3 ICT.....	15
5 Financiën.....	16
5.1 Stand van zaken derde kwartaal 2020 inclusief prognose.....	16
5.2 Baten.....	18
5.3 Lasten.....	18
5.4 Wijzigingen en ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2020.....	19
5.5 Risicoparagraaf.....	20
5.6 Risicoparagraaf in geld	21

Inleiding

Voor u ligt de kwartaalrapportage van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (verder: SOVON) over de periode juli t/m september 2020.

In maart 2020 werden we geconfronteerd met de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. Ook voor het onderwijs waren de gevolgen aanzienlijk. In onze vorige kwartaalrapportage (over de periode april t/m juni 2020) beschreven wij voor welke opgaven wij in de eerste maanden na de uitbraak kwamen te staan en hoe wij daarmee zijn omgegaan. In de voorliggende rapportage schetsen wij welke zaken er in de periode nadien aan de orde waren in het kader van de coronacrisis. Wij spreken de hoop uit dat de grip op het coronavirus in de komende tijd wordt herwonnen en wij onze scholen kunnen openhouden.

Doel van de kwartaalrapportage is tweeledig:

- Het bieden van inzicht in en het afleggen van verantwoording aan onze ‘stakeholders’ over de prestaties en financiële conditie van SOVON.
- Het, gelet op de prestaties en financiële conditie van de organisatie, indien nodig aanscherpen of bijstellen van onze inhoudelijke en financiële koers in de loop van het begrotingsjaar.

De opbouw van deze kwartaalrapportage is verder als volgt:

- In hoofdstuk 1 gaan wij in op belangrijke bestuurlijke en directiekwesties in de rapportageperiode, waaronder de coronacrisis. In dit hoofdstuk besteden wij tevens aandacht aan de voortgang met betrekking ons strategisch beleidsplan.
- Hoofdstuk 2 bevat een schets van de stand van zaken ten aanzien van het onderwijs binnen SOVON.
- In hoofdstuk 3 gaan we in op kengetallen en ontwikkelingen met betrekking tot het personeelsbestand.
- Hoofdstuk 4 bevat een toelichting op relevante ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, facilitaire zaken en ICT.
- De stand van zaken op financieel terrein, ten slotte, wordt behandeld in hoofdstuk 5. In dit hoofdstuk is een prognose opgenomen van ons resultaat in 2020.

1 Bestuurlijke en directiezaken

1.1 De coronacrisis

In maart 2020 werd ook Nederland geconfronteerd met de corona pandemie. De gevolgen voor het voortgezet onderwijs waren, zoals voor de gehele samenleving, aanzienlijk. Sindsdien is de aandacht van bestuurder en schoolleiders van SOVON vrijwel exclusief uitgegaan naar het in goede banen leiden van deze gevolgen.

Half maart ging Nederland in een 'intelligente lockdown'. Onze scholen werden gesloten en wij werden geacht ons onderwijs op afstand te verzorgen. Alleen kwetsbare leerlingen (met bijvoorbeeld een complexe thuissituatie) en eindexamenleerlingen (in het kader van de voorbereiding op het examen) waren vanaf dat moment welkom in onze schoolgebouwen. Kort na de scholensluiting kondigde de minister voor voortgezet onderwijs aan dat het centraal schriftelijk eindexamen (CE) dit schooljaar geen doorgang zou vinden. In plaats daarvan zouden leerlingen via het schoolexamen hun diploma kunnen behalen. Hiervoor, alsook met betrekking tot het afstandsonderwijs, werden door ministerie en VO-raad uitgebreide protocollen uitgevaardigd. Na de gedeeltelijke heropening van het basisonderwijs, half mei, konden ook de middelbare scholen begin juni weer deels open. Ter ondersteuning hiervan werden nieuwe protocollen rondom handhaving van de 1,5 meter regel en borging van de hygiënevoorschriften uitgevaardigd. Nog voor de zomervakantie werd door het kabinet besloten om, gelet op de toen gunstige ontwikkelingen omtrent de verspreiding van het coronavirus, de middelbare scholen vanaf het nieuwe schooljaar weer volledig open te stellen. De (in belangrijke mate) logistieke opgave om leerlingen en personeel veilig in onze scholen te laten vertoeven, werd daarmee dubbel zo complex.

Intussen hebben, bij schrijven van voorliggende rapportage, de SOVON-scholen de eerste fase van het schooljaar 2020-2021 (van de zomervakantie tot aan de herfstvakantie) achter de rug. We stellen vast dat we in de afgelopen periode op een goede wijze fysiek onderwijs hebben kunnen verzorgen. De inzet, professionaliteit en loyaliteit daarbij van alle medewerkers, verdient grote waardering. Vanaf de start van het schooljaar zijn er van de zijde van de overheid en de VO-raad, opnieuw diverse initiatieven geweest om de coronacrisis in het onderwijs in goede banen te (helpen) leiden.

Ruime aandacht ging uit naar de ventilatie van scholen in het voortgezet onderwijs. Een door minister Slob ingesteld Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen deed onderzoek naar de stand van zaken en ook wij dienden te inventariseren en aan te geven hoe het met de luchtkwaliteit en ventilatiefaciliteiten op onze scholen gesteld is. Een en ander bleek goeddeels op orde.

Behalve voor het thema ventilatie, was er met het toenemende aantal besmettingen in Nederland steeds meer aandacht voor de vraag hoe als school om te gaan met positieve testuitslagen binnen de eigen muren. De hanterbaarheid van op dit vlak verschenen richtlijnen bleek soms problematisch. Zo publiceerde de VO-raad een instructie 'wat te doen bij een besmetting in de school', waarin scholen op het spoor werden gezet om zelf bron- en contactonderzoek te doen en bij een besmetting, leerlingen en medewerkers te vragen om na te gaan in hoeverre zij nauw contact hebben gehad met betrokkene; een gedachte die ook vanuit AVG-optiek onwerkbaar is. Ook de GGD bleek en blijkt zoekende als het gaat om bestrijding van de coronacrisis. In de tot nu toe voorgevallen coronabesmettingen binnen onze scholen - circa een twintigtal - geven GGD-regio's in vergelijkbare casuïstiek soms uiteenlopende adviezen. De verschillen zijn daarbij doorgaans wezenlijk: van (in het voorbeeld van een besmette leerling) 'stuur de hele klas 10 dagen in quarantaine' tot 'iedereen kan gewoon naar school want kinderen dragen het virus nauwelijks over'. Vanuit een oogpunt van consequent en verantwoord beleid hebben wij steeds aangedrongen op de lijn dat er éérst bron- en contactonderzoek door de GGD plaatsvindt, alle betrokkenen thuisblijven tot dat is afgerond, en op basis van het bron- en contactonderzoek van de GGD mogelijk specifieke leerlingen en/of medewerkers (op advies van de GGD) in thuisquarantaine gaan.

Kort vóór schrijven van deze kwartaalrapportage heeft minister Slob, in overleg met het onderwijsveld en in vervolg op het algehele mondkapjesadvies van het kabinet, een dringend advies afgegeven dat leerlingen niet-medische mondkapjes dragen in ruimtes binnen de school waar de 1,5 meter afstand tot docenten niet kan worden gewaarborgd. SOVON volgt dit advies en heeft de leerlingen en medewerkers van alle scholen opgeroepen hetzelfde te doen.

1.2 Medezeggenschap Van der Meij College

Een bestuurlijk thema dat naast de met corona samenhangende hectiek aandacht heeft gehad in de rapportageperiode, is de vormgeving van medezeggenschap op het Van der Meij College (verder: VMC). Op de locatie VMC wordt bovenbouw vmbo (basis en kader) onderwijs verzorgd voor leerlingen van osg Willem Blaeu, Stedelijk Dalton College Alkmaar en de vmbo-school van collega-bestuur csg Jan Arentsz. Bij de start van dit bestuurlijk samenwerkingsinitiatief (van SOVON en csg Jan Arentsz) is wat betreft medezeggenschap van personeel, leerlingen en ouders gekozen voor het model van een zgn. 'bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad'. De juridische houdbaarheid van een dergelijke constructie vormt al enige tijd onderwerp van discussie. Vanuit de noodzaak om de medezeggenschap op al onze scholen juridisch sluitend en adequaat in te richten, is besloten om te verkennen welke alternatieven voor destijds gekozen model denkbaar zijn. Uitgangspunt van deze verkenning is dat de medezeggenschap op het VMC zo dicht mogelijk bij de school wordt gepositioneerd. Gelet hierop is een zgn. 'deelraad', waarin personeel, leerlingen en ouders van het VMC directe medezeggenschap uitoefenen met betrekking tot zaken aangaande de school, mogelijk passend. In goed overleg met de medezeggenschapsraden van de drie bovengenoemde 'moederscholen' (die instemming moeten verlenen) wordt de wenselijkheid en haalbaarheid van deze constructie en relevante alternatieven, mede met input van externe deskundigen van o.a. VOSABB, verkend. De verwachting is dat najaar 2020 besluitvorming kan plaatsvinden.

1.3 Regionale projecten 'Sterk Techniekonderwijs'

Samen met collega-besturen en -scholen in de regio's Kop van Noord-Holland respectievelijk Noord-Kennemerland, werkt een aantal SOVON-scholen (in Kop van Noord-Holland: rsg Wiringherlant, in Noord-Kennemerland: het VMC, het Stedelijk Dalton College Alkmaar, osg Willem Blaeu, de Berger Scholengemeenschap, het Huygens College Heerhugowaard en de beide praktijkscholen) sinds begin 2020 aan versterking van het vmbo techniekonderwijs. Beide projecten worden mede gefinancierd door het ministerie van OCW. Daarnaast is cofinanciering van bedrijfsleven en overheid vereist. Vanwege de corona-uitbraak hebben in het eerste half jaar van beide trajecten weinig concrete activiteiten kunnen plaatsvinden en heeft de nadruk gelegen op de verdere uitwerking en voorbereiding van voorgenomen initiatieven. Nu de scholen met ingang van dit schooljaar weer volledig open zijn, hebben de projectpartners vanaf medio 2020 geplande inspanningen weer op volle kracht ter hand genomen.

1.4 Bestuurlijke visitatie

Zoals in eerdere kwartaalrapportages vermeld, heeft SOVON ervoor gekozen de in de actuele code goed bestuur voorgeschreven (minimaal) vierjaarlijkse bestuurlijke visitatie samen op te pakken met een in veel opzichten vergelijkbaar schoolbestuur, te weten de Gooise Scholen Federatie. Na de eerste gesprekken hierover begin 2020, lag het in de bedoeling de voorbereidingen van het visitatietraject voor de zomervakantie af te ronden en het traject in het najaar uit te voeren. De coronacrisis heeft ertoe geleid dat e.e.a. moest worden opgeschoven. In september zijn de voorbereidingen vervolgd in een projectgroep bestaande uit de bestuurssecretarissen en kwaliteitsmedewerkers van beide besturen. In het najaar zal de besturen een concreet plan van aanpak worden voorgelegd. Beoogd wordt de bestuurlijke visitatie in schooljaar 2021-2022 te laten plaatsvinden (met een startgesprek aan het eind van lopend schooljaar).

1.5 Uitstel SOVON-brede activiteiten vanwege corona

Vanwege de corona-uitbraak hebben wij moeten besluiten een aantal bestuursbrede activiteiten die in de rapportageperiode en later dit jaar stonden en staan gepland, uit te stellen dan wel anders vorm te geven. Het gaat om de volgende zaken:

- Bijeenkomsten voltallige schoolleiding SOVON. Twee maal per jaar komen leden van de schoolleiding, de stafhoofden en de bestuurder bijeen om van gedachten te wisselen over actuele strategische en managementthema's. Zo is in 2019 stilgestaan bij de vormgeving van de gewenste intensivering van de schooloverstijgende samenwerking en bij de aanpak van het hoge ziekteverzuim binnen de organisatie. Gelet op de omvang van de betrokken deelnemersgroep en het belang van fysieke ontmoeting, werd de in het voorjaar van 2020 geplande bijeenkomst geannuleerd. Ook de voor najaar 2020 geplande bijeenkomst zal gelet op de coronasituatie niet fysiek kunnen plaatsvinden.

- Jaarlijkse professionaliseringsmiddag. Elk jaar organiseren wij voor alle SOVON-medewerkers een gezamenlijke professionaliseringsmiddag, waarop voor de diverse personeelsgeledingen (docenten, leidinggevendenden, ondersteunende medewerkers) een interessant palet aan workshops wordt aangeboden. Vanwege de coronasituatie is de in november 2020 geplande professionaliseringsmiddag geannuleerd.
- Jaarlijkse strategiebijeenkomst bestuurder, schoolleiders en staf. Elk jaar komen bestuurder, schoolleiders en stafhoofden BMO tijdens een tweedaagse strategiebijeenkomst bijeen om van gedachten te wisselen over actuele beleidsonderwerpen. In verband met de coronasituatie was de tweedaagse 2020, voorzien voor begin oktober en waar onder meer strategisch HRM en de voortgang met betrekking tot het strategisch beleidsplan op de agenda stond, reeds omgezet in een ééndaagse bijeenkomst. Gelet op de richtlijn (van de VO-raad) om bijeenkomsten buiten de direct lesgebonden activiteiten zoveel mogelijk te beperken, is echter besloten ook deze eendaagse te annuleren en om te zetten in een avondbijeenkomst op één van de scholen, eind november 2020. Op het geplande moment zij er geen leerlingen en medewerkers aanwezig op de betreffende school, zodat deze bijeenkomst veilig en conform alle RIVM-richtlijnen kan plaatsvinden.

1.6 Voortgang implementatie strategisch beleidsplan *Samen Vooruit!*

Zoals in 1.1 geschetst, is de aandacht van bestuurder en schoolleiders van SOVON in de rapportageperiode vrijwel exclusief uitgegaan naar het in goede banen leiden van de impact van de coronacrisis voor onze scholen. Enerzijds heeft dit ertoe geleid dat de implementatie van ons strategisch beleidsplan 2019-2022 in termen van expliciete en gerichte activiteiten op dit vlak, in de rapportageperiode noodgedwongen is opgeschort. Anderzijds stellen we vast dat in de coronaperiode een zodanig beroep is gedaan op de gezamenlijke inventiviteit, innovatiekracht, inzet en betrokkenheid van alle collega's én leerlingen en ouders, dat ons strategisch motto *Samen Vooruit!* juist in de afgelopen tijd aan de ultieme lakmoesproef is onderworpen. En met succes. Met trots en waardering kijken we terug op de snelheid en kwaliteit waarmee afstandsonderwijs met behulp van ICT van de grond kwam bij de sluiting van de scholen, op de inzet en bevologenheid waarmee kwetsbare leerlingen werden ondersteund met maatwerk, op de pro-activiteit waarmee kennis en ervaring met een volstrekt onbekende en ongekende situatie van een pandemie werd gedeeld op alle niveaus.

Hoe dan ook was er echter in de rapportageperiode eenvoudigweg geen tijd om expliciet aandacht te schenken aan het strategisch beleidsplan en de diverse ambities en speerpunten daarin als zodanig. In de maanden oktober en november staan wij, zoals bij aanvang van de strategische periode gepland, met schoolleiders, GMR en Raad van Toezicht stil bij de tussentijdse opbrengsten op de diverse strategische doelstellingen. Dát is het moment om, nu de coronacrisis in een volgende fase is beland, samen de balans op te maken en vooruit te blikken naar de implementatie van het strategisch plan in de komende periode. In het jaarverslag 2020 zullen wij de uitkomst van deze evaluatie (conform de suggestie van de GMR) mede weergeven in de vorm van een 'dashboard'.

Overigens zijn op de individuele scholen voor de coronaperiode verschillende initiatieven ontwikkeld die passen binnen het strategisch beleidsplan. Deze initiatieven hebben een vervolg gekregen in het schooljaar 2020-2021. Het gaat daarbij onder meer om de volgende projecten:

- Rsg Wiringherlant: versterking van de personele inzet in de opvangklas en inrichting van het 'Duurzaamheidslab'.
- Osg Willem Blaeu: versterking van de mentoraten.
- Stedelijk Dalton College Alkmaar: verdere implementatie van gepersonaliseerd leren.
- Huygens College Heerhugowaard: uitrol van het vak Technologie en Toepassing.
- Praktijkschool De Viaan: doorontwikkeling van het concept van de 'Transformatieve school'.
- Praktijkschool Focus: versterking van de professionele cultuur met Stichting Leerkracht (draagvlaksessie en besluit om met ingang van volgend schooljaar met het concept aan de slag te gaan).
- Berger Scholengemeenschap: project 'Flipping the classroom', versterking van de professionele cultuur.
- Mummellius Gymnasium: versterking van de professionele cultuur met Stichting Leerkracht, maatwerktraject hoogbegaafde leerlingen.
- Van der Meij College: versterking van de personele inzet bij de verdere uitrol van de opleiding Media, Vormgeving en ICT.

2 Onderwijs

2.1 Leerlingenaantallen per 1 oktober 2020

In onderstaande tabel zijn de leerlingenaantallen van de SOVON-scholen op respectievelijk 1 oktober 2019 en 2020 weergegeven. In de vierde kolom is vermeld of er sprake is van een toe- dan wel afname van de leerlingenaantallen. De vijfde kolom bevat de aanvankelijk door de schoolleiders afgegeven prognose van de leerlingenaantallen per 1 oktober 2020 en in de laatste kolom geven we aan in hoeverre de werkelijke aantallen afwijken van de prognose.

Gemeente/school	1-10-2019	1-10-2020	Toe- of afname	Prognose in MJB 2020-2023	Afwijking t.o.v. prognose
<i>Alkmaar:</i>					
osg Willem Blaeu	934	904	-30	920	-16
Stedelijk Dalton College Alkmaar	1147	1154	+7	1.100	+54
Murmellius Gymnasium	817	802	-15	820	-18
Praktijkschool De Viaan	215	232	+17	190	+42
Van der Meij College	284	260	-24	280	-20
<i>Bergen:</i>					
Berger Scholengemeenschap	943	849	-94	923	-74
<i>Heerhugowaard:</i>					
Huygens College Heerhugowaard	1149	1306	+157	1.135	+171
Praktijkschool Focus	205	224	+19	205	+19
<i>Hollands Kroon:</i>					
rsg Wiringherlant	983	931	-62	950	-19
Totaal	6.677	6.662	-15	6.523	+139

Uit de tabel blijkt enerzijds dat ons totale leerlingenaantal minder terugloopt dan aanvankelijk voorzien en een aantal SOVON-scholen, met als uitschieter het Huygens College Heerhugowaard, in omvang is gegroeid maar dat er anderzijds ook aanleiding is tot zorgen over de sterk dalende leerlingenaantallen van met name de BSG en rsg Wiringherlant. Ook moeten we vaststellen dat wanneer Huygens College niet zo'n sterke toename in leerlingenaantallen zou hebben gerealiseerd, SOVON als totaal naar verwachting toch een stevige krimp zou hebben moeten noteren. Al met al blijft de ontwikkeling van onze leerlingenaantallen en van ons marktaandeel, in de komende periode nadrukkelijke aandacht vragen. In dit kader zijn bestuurder en CvS, mede in het licht van evaluatie van de tussentijdse resultaten van het strategisch beleidsplan 2019-2023, voornemens om de samenstelling, ontwikkelperspectieven en risico's van het onderwijsaanbod van de SOVON-scholen in de loop van het najaar van 2020 indringend onder de loep te nemen.

2.2 Prognose onderwijsopbrengsten 2019-2020

Bij de start van ieder schooljaar werken wij, op basis van de voorlopige cijfers ter zake over het afgelopen schooljaar, een prognose uit van de onderwijsopbrengsten over dat schooljaar. In dat kader hebben wij in september 2020 de prognose gemaakt van de onderwijsopbrengsten over het schooljaar 2019-2020. De inspectie publiceert de onderwijsopbrengsten over enig schooljaar in maart van het daarop volgende schooljaar. De bruikbaarheid van betreffende cijfers in termen van bijsturing op relevante aspecten van de opbrengsten, is op dat moment echter beperkt. Een voorbeeld: wanneer een groep leerlingen in schooljaar x een problematische studievoortgang laat zien en we daar pas in het voorjaar van schooljaar y iets mee doen, heeft betreffende groep leerlingen er al bijna een heel nieuw schooljaar opzitten waarin we niet hebben geïnterveneerd op relevante onderliggende aandachtspunten. Daarom wil SOVON sneller, ergo begin van (in casu) schooljaar y zicht

hebben op mogelijke knelpunten rond de onderwijsopbrengsten, zodat deze direct in dat nieuwe schooljaar ter hand kunnen worden genomen.

De in de rapportageperiode uitgewerkte prognose van de onderwijsopbrengsten over schooljaar 2019-2020 wijst uit dat de opbrengsten van de SOVON-scholen over schooljaar 2019-2020 voldoen aan de daaraan door de inspectie gestelde normen. Meer specifiek vallen in de prognose de volgende zaken op:

- Bij een aantal scholen is het percentage geslaagde en bevorderde leerlingen hoger dan in voorgaande schooljaren. Deels ligt hier een directe relatie met de coronasituatie. Interessant in dit verband is het door de VO-raad geïnitieerde onderzoek door de Commissie-Damhof naar de lessen die kunnen worden geleerd uit de periode maart-juli 2020, waarin de scholen in hoofdzaak afstandsonderwijs hebben verzorgd en ook de toetsing en examinering deels op afstand moest plaatsvinden. In onze eigen evaluatie zullen wij de bevindingen van deze commissie nadrukkelijk meenemen.
- Op osg Willem Blaeu laten de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces (de mate en het tempo waarin leerlingen de onderbouw resp. bovenbouw doorlopen) in de afdelingen vmbo-t en havo in schooljaar 2019-2020 een sterke verbetering zien. Hiermee heeft de school een belangrijke stap gezet in het verbetertraject waarop we in paragraaf 2.3 verder ingaan.
- Het Murmellius Gymnasium is erin geslaagd de onderwijspositie van leerlingen ten opzichte van het advies van de basisschool, sterk te verbeteren. Tot voor enkele jaren had de school te maken met een grote afstroom van leerlingen, ook leerlingen met een vwo-advies, na het tweede leerjaar. Onder leiding van de in 2018 aangetreden rector is het Murmellius Gymnasium erin geslaagd deze afstroom terug te brengen.
- Tegelijkertijd heeft het Murmellius Gymnasium te maken met een bijzonder knelpunt in de opbrengsten. Sinds vorig schooljaar biedt de school leerlingen die uitgeleerd zijn op de basisschool maar nog niet klaar zijn voor het voortgezet onderwijs, via het 'Intermezzo'-aanbod de mogelijkheid om zich gedurende één jaar voor te bereiden op de overgang naar de middelbare school. Een gelet op de bedoeling en gezien de belangstelling en waardering van de doelgroep uitermate succesvol initiatief. Echter: de betreffende 'leerlingen' worden door de inspectie gezien als brugklasleerlingen die, wanneer zij na het Intermezzo-jaar daadwerkelijk in de brugklas van het Murmellius Gymnasium instromen, in de ogen van de inspectie 'doubleren'. Als gevolg hiervan wordt de onderbouwsnelheid van het Murmellius Gymnasium negatief beïnvloed. Inclusief de Intermezzo-leerlingen komt de school zelfs sterk onder de inspectienorm t.a.v. de onderbouwsnelheid uit. Niettemin zetten wij dit vanuit maatschappelijke optiek belangrijke initiatief voort.

2.3 Inspectieonderzoek osg Willem Blaeu

Parallel aan het vierjaarlijks inspectiebezoek op bestuursniveau, ontvingen wij voorjaar 2019 een attendering van de Inspectie van het Onderwijs (verder: de inspectie) met betrekking tot de afdelingen havo en vwo van osg Willem Blaeu. Reden hiervoor was dat wat betreft de havo van osg Willem Blaeu de onderbouwsnelheid, het bovenbouwsucces en de examenresultaten en wat betreft het vwo de onderbouwsnelheid en het bovenbouwsucces in schooljaar 2017-2018 onder de norm lagen.

Naar aanleiding van de attendering hebben wij met de schoolleiding van osg Willem Blaeu overleg gevoerd over mogelijke acties op de korte termijn en haar tevens gevraagd een plan van aanpak uit te werken voor meer structurele maatregelen om de in de attendering bedoelde knelpunten adequaat het hoofd te bieden. Belangrijke actie die direct na de attendering is ingezet, was het splitsen van de eindexamenklassen voor de kernvakken bij havo en vwo. Deze actie heeft geresulteerd in zodanig verbeterde CE-cijfers havo, dat osg Willem Blaeu op deze indicator weer conform de inspectienormen presteerde en één van de oorzaken van de attendering werd weggenomen.

Na de zomervakantie 2019 heeft de schoolleiding van osg Willem Blaeu het van haar gevraagde plan van aanpak afgerond en de daarin vermelde acties ter hand genomen. Tegelijkertijd is de eigen SOVON-prognose van de opbrengsten van onze scholen voor het schooljaar 2018-2019 beschikbaar gekomen. Wat osg Willem Blaeu betreft, leverde deze prognose enerzijds een gunstig beeld op. Het door ons voor schooljaar 2018-2019 verwachte bovenbouwsucces vwo (op osg Willem Blaeu) zou naar verwachting weer conform de inspectienormen zijn, zodat de attendering vwo wat betreft die indicator (naast de attendering havo wat betreft de examenresultaten) waarschijnlijk eveneens zou komen te vervallen. Anderzijds liet de prognose van de opbrengsten van osg Wil-

lem Blaeu over schooljaar 2018-2019 zien dat de onderbouwsnelheid van alle afdelingen, alsmede het bovenbouwsucces havo opnieuw onder de inspectienormen zouden uitkomen. Dit betekende dat ook het driejaarsgemiddelde op deze indicatoren onder de norm zou komen, met als gevolg dat de afdeling havo van osg Willem Blaeu voorjaar 2020 niet slechts met een waarschuwing van de inspectie maar direct met een onvoldoende beoordeling en dus een kwaliteitsonderzoek geconfronteerd zou worden. De prognose wees voorts uit dat niet kon worden uitgesloten dat osg Willem Blaeu ook wat betreft de afdeling vmbo-t, zou worden geconfronteerd met een onvoldoende beoordeling. Dit gelet op het feit dat ook op deze afdeling het driejaarsgemiddelde voor het bovenbouwsucces onder de norm kwam te liggen. (NB: De door de inspectie in maart 2020 gepubliceerde opbrengstenkaart heeft deze verwachting bevestigd. Het vwo daarentegen is met een voldoende beoordeeld gelet op het feit dat het bovenbouwsucces boven de norm uitkomt.)

Direct nadat voornoemd beeld helder werd, hebben wij het initiatief genomen tot overleg met de inspectie om de situatie op osg Willem Blaeu te bespreken. In het eerste contact met de inspectie hierover is vastgesteld dat, gelet op onze prognose, een kwaliteitsonderzoek in het voorjaar van 2020 inderdaad onafwendbaar zou zijn. Eind november 2019 hebben wij een gesprek gevoerd met schoolleiding van osg Willem Blaeu en de inspectie, over het plan van aanpak en het aanstaande kwaliteitsonderzoek. Op basis hiervan is de voorbereiding op het kwaliteitsonderzoek eind 2019 gestart. In dit voorbereidingstraject is een projectmatige aanpak gevolgd: een regiegroep onder leiding van de rector van osg Willem Blaeu en verder bestaande uit de plaatsvervangend rector, de afdelingsleiders van de school en de bovenschools ondersteuner onderwijs en kwaliteit, heeft een verbeterplan uitgewerkt en in uitvoering genomen. Belangrijk onderdeel van dit verbeterplan betrof en betreft het afleggen van lesbezoeken aan alle docenten en het nadien voeren van een kort reflectie-/adviesgesprek. Bij deze interventie is tevens gebruik gemaakt van externe deskundigheid en ondersteuning. Gaandeweg de uitwerking en implementatie van het verbeterplan heeft de rector regelmatig over de voortgang en resultaten aan ons gerapporteerd, mede ondersteund door voortgangsrapportages.

Het kwaliteitsonderzoek van de inspectie bij osg Willem Blaeu zou in de loop van 2020 plaatsvinden. Met de coronacrisis en de daarin door het kabinet genomen maatregelen is echter een nieuwe situatie ontstaan. Zolang de scholen gesloten bleven, kon de inspectie geen onderzoek ter plaatse uitvoeren. Kort voor de zomervakantie van 2020 heeft zij ons gemeld dat, gelet op de positieve beoordeling van SOVON als geheel in 2019, het onderzoek aan osg Willem Blaeu anders wordt ingericht. In plaats van het hoe dan ook uitvoeren van een kwaliteitsonderzoek bij bestuur en school, gaf de inspectie ons opdracht een zelfevaluatie te verrichten op de verschillende betrokken indicatoren en hiervan in de loop van september 2020 een rapportage aan te leveren aan de inspectie. Ons onderzoek diende een betrouwbaar en actueel beeld te geven van de kwaliteit van de volgende standaarden uit het waarderingskader van de inspectie: zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2), didactisch handelen (OP3), veiligheid (SK1), kwaliteitszorg (KA1), kwaliteitscultuur (KA2), toetsing en afsluiting (OP8) en onderwijsresultaten (OR1). Het zelfevaluatierapport hebben wij eind september aan de inspectie opgeleverd. Bij schrijven van deze kwartaalrapportage heeft de inspectie intussen gemeld dat zij, gelet op de uitkomsten van de zelfevaluatie, in de week van 16 november 2020 een eigen verificatieonderzoek zal verrichten (digitaal dan wel op locatie).

2.4 Professionalisering examinering

Zoals in eerdere kwartaalrapportages al geschetst maakt SOVON - mede gelet op de kwestie bij de instelling VMBO Maastricht en de naar aanleiding daarvan toegenomen landelijke aandacht voor en aangescherpte eisen ten aanzien van de kwaliteit van de examinering - al geruime tijd werk van professionalisering van de examenprocessen op de scholen en de daarbij betrokken gremia en medewerkers:

- De examensecretarissen van onze scholen zijn samengebracht in een netwerk dat regelmatig bijeenkomt, met als doel kennisdeling en intervisie. Na een startbijeenkomst najaar 2019 over de landelijke ontwikkelingen en richtlijnen, heeft begin 2020 een tweede sessie plaatsgevonden waarin doel, opzet en gesprekstema's voor het genoemde netwerk zijn geïnventariseerd. Op 4 en 5 september jl. is een training aan de examensecretarissen aangeboden over onder meer de kwaliteit van PTA's en het ontwikkelen van toetsbeleid. In vervolgbijeenkomsten zal onder andere worden stilgestaan bij het effectief functioneren van de examencommissie en de rol van de secretaris daarbij.
- Nog nadrukkelijker dan in voorgaande jaren hebben wij centrale coördinatie gevoerd op de kwaliteit van de (vóór 1 oktober van het lopende schooljaar aan de inspectie aan te leveren) PTA's.

- De scholen is gevraagd om (daar waar nodig) de samenstelling van hun examencommissie te herijken op de nieuwe landelijke eisen (waaronder de eis dat de schoolleiding geen deel uitmaakt van de commissie). Vóór aanvang van het lopende schooljaar heeft de bestuurder de leden van de examencommissies 'nieuwe stijl' van de SOVON-scholen formeel benoemd.
- Er is een generiek, SOVON-breed examenreglement uitgewerkt als kader voor de examenreglementen van de scholen.
- Binnen het CvS wordt met regelmaat aandacht besteed aan (gezamenlijke uitgangspunten en beleid ten aanzien van) belangrijke thema's op het vlak van toetsing en examinering zoals de ontwikkeling van toetsvisie en -beleid, positionering van de examencommissie en de examensecretaris etc. Examinering wordt daarmee in toenemende mate vast onderdeel van de strategische dialoog binnen SOVON.

Voorgaande en andere inspanningen met het oog op versterking van onze examenprocessen worden begeleid en gecoördineerd door de bovenschools ondersteuner onderwijs en kwaliteit.

2.5 Collegiale schoolbezoeken

De inzet op gezamenlijke kennisdeling en -ontwikkeling op het vlak van examinering is één van de manifestaties van onze strategische focus op versterking van de samenwerking binnen SOVON, net als de jaarlijkse professionaliseringsmiddag voor alle medewerkers en de kwaliteitsbezoeken van de bestuurder aan elk van de scholen (zie 2.5).

Een andere uiting van deze strategische focus is dat wij met ingang van lopend schooljaar aan de slag gaan met collegiale schoolbezoeken, waarbij elke SOVON school schoolleiders en docenten van collega-scholen ontvangt voor een 'kijk in de keuken' en constructieve feedback op processen in de school. Het schoolbezoek aan de collega-school wordt uitgevoerd door een onderzoekscommissie bestaande uit een schoolleider en twee docenten van andere SOVON-scholen. Centraal in het schoolbezoek staat een door de bezochte school gedefinieerde ontwikkelvraag. De onderzoekscommissie formuleert op basis van die ontwikkelvraag een aantal concrete onderzoeksvragen, die in het schoolbezoek moeten worden beantwoord.

De voorbereiding en uitvoering van de collegiale schoolbezoeken wordt extern begeleid door bureau Take a Step, dat ook de Daltonvereniging en de Stichting van Zelfstandige Gymnasia ondersteunt bij hun systeem van waarderende collegiale bezoeken. Dit betekent dat al twee scholen ervaring hebben met deze aanpak.

Het traject is gestart met een training op 24 september jl. voor de leden van de onderzoekscommissies. Terwijl aanvankelijk de bedoeling was de schoolbezoeken in het najaar te laten plaatsvinden, zijn deze vanwege de coronasituatie uitgesteld tot voorjaar 2021.

2.6 Kwaliteitsbezoeken 2020-2021

Ook in lopend schooljaar zal de bestuurder elk van de SOVON-scholen bezoeken om een actueel beeld te krijgen van en de dialoog te voeren met de schoolleiding over de onderwijskwaliteit op de betreffende school. Terwijl de bezoeken in schooljaar 2018-2019 bestonden uit een gesprek tussen de bestuurder en schoolleiding, zijn deze met ingang van in schooljaar 2019-2020 uitgebreid met lesbezoeken en wordt de bestuurder vergezeld van een collega-schoolleider. De coronasituatie leidt ertoe dat ook de kwaliteitsbezoeken 2020-2021 zijn verplaatst van najaar 2020 naar de maanden januari en februari 2021.

3 Personeel

3.1 Ontwikkeling personeelsbestand

De ontwikkeling van het aantal personeelsleden ten opzichte van 1 juli 2020 ziet er als volgt uit:

Kostenplaats	1-7-2020	1-10-2020	Vershil
osg Willem Blaeu	133	134	1
praktijkschool Focus	49	48	-1
Berger Scholengemeenschap	108	98	-10
rsg Wiringherlant	118	120	2
praktijkschool De Viaan	44	46	2
Stedelijk Dalton College Alkmaar	148	153	5
Huygens College Heerhugowaard	126	135	9
Murmellius Gymnasium	94	93	-1
Van der Meij College	57	49	-8
BMO + bovenschools	33	32	-1
Totaal	910	908	-2

Het aantal personeelsleden per 1 oktober 2020 is ten opzichte van 1 juli 2020 met twee gedaald. Er zijn grote verschillen tussen de scholen. Het aantal personeelsleden op de Berger Scholengemeenschap (-10) en het Van der Meij College (-8) is gedaald en het aantal personeelsleden op het Huygens College Heerhugowaard (+9) en het Stedelijk Dalton College Alkmaar (+5) is gestegen.

De gerealiseerde bezetting in fte (exclusief ziekte-, zwangerschapsvervangings- en risicofonds) laat het volgende beeld zien:

Kostenplaats	Juni 2020	September 2020	Vershil
osg Willem Blaeu	88,8791	88,8167	-0,0624
praktijkschool Focus	30,9240	34,6898	3,7658
Berger Scholengemeenschap	75,4919	73,0695	-2,4224
rsg Wiringherlant	89,2216	93,0236	3,8020
praktijkschool De Viaan	30,5581	32,4028	1,8447
Stedelijk Dalton College Alkmaar	107,0015	109,2135	2,2120
Huygens College Heerhugowaard	97,3047	103,2666	5,9619
Murmellius Gymnasium	62,6109	62,8663	0,2554
Van der Meij College	44,6202	41,0200	-3,6002
BMO + bovenschools	24,8377	23,5252	-1,3125
Totaal	651,4497	661,8940	10,4443

In fte's is een stijging te zien van de gerealiseerde bezetting ten opzichte van juni 2020 met 10,4443 fte. Ook hier zijn grote verschillen te zien. Deze zijn grotendeels vergelijkbaar met de verschillen bij de aantallen personeelsleden.

3.2 Functiemix

De functiemix heeft zich als volgt ontwikkeld in de afgelopen periode:

1 juli 2020

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF
LB	299	217,9751	47,68
LC	174	149,4865	32,70
LD	106	89,6953	19,62
Totaal	579	457,1569	100,00

1 oktober 2020

Schaal	Dienstverbanden	WTF	%WTF
LB	309	227,3763	49,38
LC	175	145,9698	31,70
LD	107	87,1304	18,92
Totaal	591	460,4765	100,00

Op SOVON-niveau is het percentage LC-functies ten opzichte van 1 juli 2020 met 1% en het percentage LD-functies met 0,7% gedaald. De werktijdfactor (WTF) LC is met 3,5 fte en de WTF LD is met 2,6 fte afgenomen tussen 1 juli 2020 en 1 oktober 2020. In de afgelopen periode heeft een aantal LC- en LD-docenten SOVON verlaten. Zij zijn vervangen door LB-docenten. Op de scholen waar LC- en LD-functies vacant zijn, zullen procedures worden gestart om de functies te vervullen.

3.3 Ziekteverzuim

In onderstaande tabel is het verzuimpercentage over de eerste negen maanden van 2020 opgenomen.

Verzuimpercentage SOVON 2020

2020-01	2020-02	2020-03	2020-04	2020-05	2020-06	2020-07	2020-08	2020-09	Gemiddeld
5,57	5,93	7,66	4,72	4,09	4,34	3,43	3,29	4,83	4,87

De cijfers over het eerste half jaar van 2020 wijken af van de cijfers die zijn gepresenteerd in de vorige kwartaalrapportages. Dit heeft te maken met mutaties in het ziekteverzuim na de totstandkoming van de rapportage.

Door fluctuaties gedurende het jaar in het ziekteverzuim kunnen wij de cijfers van 2020 het beste vergelijken met dezelfde periode in 2019. Onderstaand de cijfers van 2019.

Verzuimpercentage SOVON 2019

2019-01	2019-02	2019-03	2019-04	2019-05	2019-06	2019-07	2019-08	2019-09	Gemiddeld
6,63	7,75	7,82	7,61	7,35	7,08	6,22	4,59	5,29	6,69

Ten opzichte van 2019 is het ziekteverzuim in de eerste negen maanden van 2020 met 1,82% gedaald. In het derde kwartaal zijn de percentages iedere maand lager dan in 2019. Wel zien wij in september 2020 een stijging van het ziekteverzuim. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door corona gerelateerde ziekmeldingen.

De meldingsfrequentie geeft aan hoeveel verzuimgevallen er gemiddeld per medewerker zijn in de (verslag)periode, omgerekend naar jaarbasis.

Meldingsfrequentie SOVON 2020

2020-01	2020-02	2020-03	2020-04	2020-05	2020-06	2020-07	2020-08	2020-09	Gemiddeld
1,91	1,71	1,97	0,11	0,18	0,48	0,04	0,40	2,01	0,98

Meldingsfrequentie SOVON 2019

2019-01	2019-02	2019-03	2019-04	2019-05	2019-06	2019-07	2019-08	2019-09	Gemiddeld
2,27	2,46	2,11	1,46	1,28	1,28	0,33	0,18	1,93	1,47

De meldingsfrequentie is in de eerste drie kwartalen van 2020 0,49 lager dan in de eerste drie kwartalen van 2019. Dit lagere gemiddelde is niet in het derde kwartaal gerealiseerd. In de maanden augustus en september van 2020 is de meldingsfrequentie namelijk hoger dan in 2019. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door meer ziekmeldingen vanwege corona gerelateerde klachten.

Begin oktober zijn de ziekteverzuimcijfers van 2019 voor het voortgezet onderwijs gepubliceerd. De belangrijkste cijfers uit het rapport:

- Het ziekteverzuimpercentage van het OP is in 2019 ten opzichte van vorig jaar met 5,6% gelijk gebleven.
- Bij het OOP daalde het ziekteverzuimpercentage met 0,1 procentpunt van 6,0% in 2018 naar 5,9% in 2019.
- De meldingsfrequentie van het OP is in 2019 gedaald van 1,8 naar gemiddeld 1,7 keer. Ook de meldingsfrequentie van het OOP is gedaald van 1,3 keer in 2018 naar gemiddeld 1,2 keer in 2019.
- De gemiddelde ziekteverzuimduur van het OP bleef met veertien dagen in 2019 gelijk aan die van 2018. Ook voor het OOP bleef de gemiddelde ziekteverzuimduur over 2018 en 2019 gelijk met achttien dagen.
- Het percentage nulverzuim, dit is het percentage werknemers dat in een kalenderjaar niet heeft verzuimd, steeg in 2019 ten opzichte van 2018, zowel bij het OP (met 2 procentpunt naar 36%) als bij OOP (met 3 procentpunt naar 46%).

Vergelijken wij deze cijfers met de cijfers van SOVON dan zien wij het volgende beeld.

Verzuimpercentage naar functiecategorie

Functie categorie	2019 Landelijk	2019 SOVON
OP en DIR	5,6%	6,33%
OOP	5,9%	7,05%

Het verzuimpercentage in zowel het OP en de directie als het OOP lag in 2019 bij SOVON ruim boven het landelijk gemiddelde. In tegenstelling tot de landelijke cijfers is bij SOVON het ziekteverzuimpercentage bij het OP en de directie in 2019 gedaald ten opzichte van 2018, namelijk met 0,16%. Het ziekteverzuimpercentage van het OOP is bij SOVON in 2019 met 0,34% gedaald ten opzichte van 2018.

Gemiddelde verzuimduur in dagen naar functie categorie

Functiecategorie	2019 Landelijk	2019 SOVON
OP en DIR	14	11,7
OOP	18	22,6

Het OP en de directie bij SOVON verzuimde in 2019 gemiddeld korter dan het landelijk gemiddelde terwijl het OOP gemiddeld langer verzuimde dan het landelijk gemiddelde.

Meldingsfrequentie naar functiecategorie

Functiecategorie	2019 Landelijk	2019 SOVON
OP en DIR	1,7	1,72
OOP	1,2	1,2

De meldingsfrequentie bij SOVON is in 2019 vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.

Percentage nulverzuim

Functiecategorie	2019 Landelijk	2019 SOVON
OP en DIR	36%	29,12%
OOP	46%	35,66%

Het percentage nulverzuim, het percentage personeelsleden dat zich in een jaar niet heeft ziekgemeld, lag bij SOVON in 2019 zowel bij het OP en de directie als het OOP ruim onder het landelijke percentage.

3.4 Professionalisering

Op 20 oktober 2020 heeft de GMR positief geadviseerd over het bovenschools professionaliseringsbeleidsplan. De komende periode zal uitvoering gegeven worden aan het bijbehorende jaarplan voor 2020-2021.

Wat betreft belangrijke professionaliseringsinspanningen over de rapportageperiode, zie paragraaf 2.4 en 2.5.

3.5 Vacatures en lerarentekort

In het derde kwartaal zijn er 21 nieuwe vacatures gemeld. Van de vacatures betrof het in negen gevallen vacatures in verband met vervanging van arbeidsongeschiktheid en zwangerschapsverlof. Vanwege corona hebben wij op een aantal scholen onderwijsassistenten/surveillanten aangenomen om te assisteren bij lessen, die door docenten op afstand worden gegeven.

4 Huisvesting, facilitair en ICT

4.1 Huisvesting

Besloten is dat wij investeren in een voorbereidingskrediet om het tempo erin te houden met betrekking tot de renovatie/nieuwbouw van de BSG.

Met de gemeente Heerhugowaard is SOVON in gesprek over het structurele ruimtetekort op praktijkschool Focus en Huygens College Heerhugowaard. Daarbij meldde de gemeente dat de locatie Umbriëllaan 6 midden in een gebied voor herstructurering ligt. De gemeente wil graag in gesprek over onze plannen met het gebouw.

In september is een aanvraag ingediend voor extra noodlokalen op de locaties Umbriëllaan 1 t/m 3.

Gedurende de rapportageperiode zijn onder meer de volgende projecten uitgevoerd/gerealiseerd:

- Murmellius Gymnasium: toiletrenovatie afgerond.
- Stedelijk Dalton College Alkmaar: binnenschilderwerk en vloeren.
- Van der Meij College: opknappen personeelskamer.
- Huygens College Heerhugowaard:
 - o Umbriëllaan: Installeren digiborden.
 - o Windmolen 4 opnieuw gereedgemaakt voor ingebruikname vanaf start schooljaar 2020-2021.
- Rsg Wiringherlant:
 - o Verhuizen van diverse kluisjes naar Huygens College Heerhugowaard.
 - o Ombouwwerkzaamheden i.v.m. versterking faciliteiten in het kader van het project Sterk Techniekonderwijs.

4.2 Facilitaire zaken

Opnieuw ging afgelopen kwartaal veel aandacht uit naar Covid-19 maatregelen:

- Op last van de minister heeft een landelijk onderzoek naar de kwaliteit van de ventilatie op scholen plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is wat SOVON betreft gebleken dat de ventilatie op onze scholen in orde is, met enkele aandachtspunten met betrekking tot de relatief oudere schoolgebouwen.
- We hebben substantieel geïnvesteerd in middelen om de hygiëne op de scholen te bevorderen: papieren handdoekjes in de toiletten, spatmaskers en spatschermen voor docenten en lesruimtes, antibacteriële handgel en spray voor het reinigen van tafels in de lesruimtes etc.

Voor de aanbesteding van de datalijnen is onderzocht of we ons bij SIVON zouden aansluiten. Dit lijkt vooralsnog niet raadzaam. We gaan de aanbesteding nu verder onderhands doorzetten.

De nieuwe multifunctionals van Canon zijn geschikt gemaakt om groepen het recht te ontzeggen om kleur te printen.

4.3 ICT

Ook op ICT-vlak noopte de coronacrisis in de rapportageperiode tot extra inzet en investeringen. Daarbij ging het onder meer om devices voor leerlingen en medewerkers, apparatuur om lessen te kunnen streamen en (op computers te monteren) camera's t.b.v. digitaal overleg via Microsoft Teams.

We hebben ZAT geselecteerd om ons te ondersteunen bij het uitvoeren van een aantal projecten in Windows365, zoals documentopslag, laptopbeheer en Two Factor Authentication.

5 Financiën

5.1 Stand van zaken derde kwartaal 2020 inclusief prognose

Hierbij volgt de financiële rapportage van januari tot en met september 2020. Tevens is een prognose gegeven over geheel 2020.

De eerste cijferkolom geeft de realisatie aan over de eerste drie kwartalen van 2020. Dat wil zeggen de werkelijk geboekte opbrengsten en kosten over de opgegeven periode. In de tweede kolom is het budget opgenomen tot en met het derde kwartaal 2020. De derde cijferkolom geeft het verschil aan tussen realisatie en budget. In de daaropvolgende kolom is de prognose gegeven voor oktober tot en met december 2020. In deze prognose zijn ook de bijstellingen van de rijksbijdrage (bijdrage GPL, exploitatiekosten en prestatiebox) verwerkt. De beschikkingen worden meestal rond november verstuurd. De laatste drie kolommen geven het geprognosticeerde resultaat over geheel 2020 aan.

De afgegeven prognose is onzeker. Wij kunnen namelijk moeilijk voorspellen of alle toegekende middelen aan de scholen daadwerkelijk worden ingezet, zowel op het terrein van de personeelsuitgaven als op het gebied van de huisvestings- en instellingslasten. Half oktober hebben wij bijvoorbeeld het bericht gekregen dat de subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs is toegekend. Het subsidietijdvak loopt van 1 oktober 2020 tot en met 31 augustus 2021. Deze subsidie is voor drie maanden zowel in de baten als in de lasten opgenomen in 2020. Het is op dit moment echter onduidelijk of het de scholen ook lukt om op zo'n korte termijn daadwerkelijk personeel aan te trekken of formatie uit te breiden. Ook is de vergelijking met voorgaande jaren in verband met corona lastig te maken. Corona heeft zijn financiële invloed op bijna alle onderdelen, bijvoorbeeld met betrekking tot ouderbijdragen, deelnemersbijdragen, afschrijvingslasten, huisvestingslasten, werkweken en excursies, personeelsuitjes en leermiddelen.

De toelichting zal gaan over de periode januari tot en met december met een doorkijk naar het gehele geprognosticeerde resultaat over 2020.

SOVON totaal jaar 2020 maand 1 t/m 9

Sovon prognose 2020

			Prognose oktober t/m december			Totaal 2020			
	Realisatie	Budget	Vershil	Realisatie	Budget	Vershil	Realisatie	Budget	Vershil
Baten									
Rijksbijdragen	46.002.753	45.848.231	154.522	16.794.627	15.282.744	1.511.883	62.797.380	61.130.975	1.666.405
Overige overheidsbijdragen	7.875	58.504	-50.628	52.115	19.501	32.614	59.990	78.005	-18.015
Overige baten	1.384.576	1.395.143	-10.568	424.321	465.048	-40.727	1.808.897	1.860.191	-51.294
Overige baten vervanging	0	-0	0	0	-0	0	0	-0	0
Totaal Baten	47.395.204	47.301.878	93.326	17.271.062	15.767.293	1.503.770	64.666.267	63.069.171	1.597.096
Lasten									
Personele lasten Raet	38.248.179	36.400.330	-1.847.849	12.765.659	12.133.443	-632.216	51.013.838	48.533.773	-2.480.065
Personele lasten vervanging	1.175.830	1.425.750	249.921	391.943	475.250	83.307	1.567.773	1.901.000	333.227
Personele lasten overig	1.106.004	1.830.032	724.027	756.854	610.010	-146.844	1.862.859	2.440.042	577.183
Afschrijvingen	1.787.758	1.902.396	114.639	590.298	634.133	43.835	2.378.055	2.536.529	158.474
Huisvestingslasten	2.091.096	2.367.449	276.353	697.032	789.149	92.117	2.788.128	3.156.598	368.470
Overige instellingslasten	4.138.463	5.110.625	972.162	1.416.988	1.703.541	286.553	5.555.451	6.814.166	1.258.715
Totaal Lasten	48.547.329	49.036.581	489.252	16.618.774	16.345.527	-273.248	65.166.104	65.382.108	216.004
Financiële baten en lasten									
Financiële baten	125.427	125.417	10	41.806	41.806	0	167.233	167.223	10
Financiële lasten	125.417	125.417	-0	41.806	41.806	0	167.223	167.223	-0
Totaal Financiële baten en lasten	10	0	10	0	0	0	10	0	10
Exploitatiesaldo	-1.152.115	-1.734.703	582.588	652.288	-578.234	1.230.522	-499.827	-2.312.937	1.813.110

5.2 Baten

(Rijks)bijdragen OCW

Aan rijksbijdragen zal over 2020 per saldo ruim € 1.666.000 meer worden ontvangen dan begroot. Dit wordt onder meer door de volgende ontwikkelingen veroorzaakt:

- De Gemiddelde Personeelslast (GPL) over 2020 is verhoogd met 3,2%. Voor SOVON gaat het om een bedrag van € 1.445.000 voor het gehele jaar 2020.
- Daarnaast was de rijksvergoeding personeel voor geheel 2020 € 142.000 hoger dan geraamd.
- De vergoeding voor exploitatiekosten is verhoogd met 1,75%. Voor geheel 2020 is dit € 107.000. In vergelijking met de begroting is de vergoeding van de exploitatiekosten € 76.000 hoger dan begroot.
- In september kregen wij het bericht dat de prestatiebox met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 is verhoogd naar € 341 per leerling. In de begroting was rekening gehouden met € 323,50 per leerling, waardoor in totaal bijna € 117.000 meer is ontvangen op deze post.
- De geormerkte rijksbijdrage (lerarenbeurs, subsidie zij-introom) is in de periode tot en met september € 33.000 lager dan begroot, maar de verwachting is dat aan lerarenbeurzen nog € 46.000 wordt toegekend over 2020. Per 1 oktober 2020 is echter een subsidie voor inhaal -en ondersteuningsprogramma's onderwijs van € 428.400 toegekend. Voor bijna € 117.000 heeft dit betrekking op 2020, waardoor naar verwachting de geormerkte rijksbijdrage aan het eind van het jaar € 91.000 hoger dan geraamd uitkomt.
- Aan diverse subsidies, zoals doorstroomprogramma, Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE) en subsidie beheer en onderhoud sportaccommodaties is € 196.000 meer ontvangen dan begroot.
- Ondanks de extra bekostiging voor de nieuwkomers in verband met corona, verwachten wij 28.000 minder te ontvangen dan begroot.
- De verrekening uitkeringskosten is € 36.000 nadeliger dan geraamd.
- De ontvangen doorbetalingen van het SWV zijn € 91.000 lager dan geprognosticeerd.
- In de begroting was onder de rijksbijdragen rekening gehouden met de subsidie STO voor € 240.750. In werkelijkheid is dit geboekt onder overige baten. Deze correctie is in deze rapportage doorgevoerd.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn naar verwachting € 18.000 lager dan begroot.

Overige baten

De overige baten zullen naar verwachting ruim € 51.000 lager zijn dan geraamd. Dit heeft onder andere de volgende redenen:

- Aan overige ontvangsten (onder meer Europese subsidies en de toewijzing voor een individueel arrangement (TVIA)) is € 102.000 meer ontvangen dan begroot.
- Op deze post is de subsidie STO geboekt, dit geeft voor € 193.000 een positief resultaat.
- De deelnemersbijdragen, ouderbijdragen en bijdrage voor schoolactiviteiten zijn € 341.000 lager dan geraamd. Door corona zijn veel werkweken en excursies niet doorgegaan. De deelnemersbijdrage is in veel gevallen of teruggestort naar de ouders of doorgeschoven naar volgend jaar.

5.3 Lasten

Totaal

De totale lasten over 2020 zijn naar verwachting ruim € 216.000 lager dan begroot.

Personele lasten Raet

De personele lasten Raet zijn over de eerste negen maanden bijna € 1.848.000 hoger dan geraamd. In de maand juni is de eenmalige uitkering conform de cao-afspraken uitbetaald. Het ging hier om een bedrag van

€ 492.000. Daarnaast is de loonsverhoging van 2,75% per 1 maart uitbetaald in de maand juni. Naar verwachting zal de overschrijding op de personele lasten ongeveer € 2.480.000 bedragen. Dit bedrag wordt deels gedekt door de verhoging van de rijksvergoeding (GPL).

Personele lasten vervanging

De personele lasten vervanging zullen naar verwachting € 333.000 lager zijn dan begroot, doordat er minder ziektevervangers zijn aangetrokken door enerzijds het lagere verzuim en anderzijds de gevolgde van de sluiting van de scholen.

Personele lasten overig

De personele lasten overig zijn tot en met het derde kwartaal ruim € 724.000 lager dan begroot. In 2019 hebben wij aan dit onderdeel bijna € 1.354.000 uitgegeven. De verwachting is dat wij dit jaar onder dit bedrag zullen uitkomen. Door de corona kunnen niet alle geplande cursussen, feestjes en activiteiten voor het personeel plaatsvinden. Daarnaast is door corona minder uitgegeven aan koffie en thee en overwerk van personeel. We verwachten aan personele lasten ongeveer € 577.000 lager dan begroot uit te komen.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten lopen naar verwachting met ruim € 158.000 achter op de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn tot en met september ruim € 276.000 lager dan begroot. We verwachten deze lijn door te zetten en aan het eind van het jaar op ongeveer € 368.000 positief uit te komen. Door corona zijn minder kosten gemaakt voor bijvoorbeeld elektriciteit en gas. Ook zijn er minder onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd dan verwacht.

Overige instellingslasten

De overige instellingslasten zijn over de eerste negen maanden van 2020 € 972.000 lager dan begroot. Wij denken dat deze trend zich blijft voorzetten en dat wij aan het eind van het jaar op € 1.259.000 voordeliger uitkomen. Door corona zijn er minder reiskosten gemaakt en ook het verbruiksmateriaal voor leermiddelen is veel lager dan begroot. Bovendien zijn veel praktijklessen niet doorgegaan en daardoor hoefden er geen inkopen gedaan te worden. Ook de excursies, werkweken en schoolactiviteiten hebben op beperktere schaal plaatsgevonden.

Kosten in verband met corona

Overigens hebben de scholen in verband met corona ook extra kosten gemaakt die niet voorzien waren. Het gaat hier bijvoorbeeld om de aanschaf van signaleringstape, desinfectie- en beschermingsmiddelen. De kosten over de eerste negen maanden (in feite vanaf medio maart) bedroegen ruim € 100.000. Dit bedrag is in de post overige instellingslasten verwerkt.

5.4 Wijzigingen en ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2020

De volgende ontwikkelingen hebben in het kalenderjaar 2020 plaatsgevonden ten opzichte van de begroting:

Baten

- De prestatiebox is voor heel 2020 € 117.000 hoger dan geraamd. Wij gingen bij de begroting uit van € 323,50 per leerling. Na vaststelling van de begroting werd bekend dat de prestatiebox verhoogd werd naar € 330,50 per leerling. In september is bekend geworden dat de prestatiebox met terugwerkende kracht is verhoogd naar € 341 per leerling.
- De vergoeding voor nieuwkomers is in totaal met ongeveer € 11.000 verhoogd. Dit bedrag is meegenomen in het formatieplan 2020-2021.
- Op 18 juni is bekend geworden dat de nieuwkomersbekostiging verhoogd gaat worden in verband met corona. Het gaat om een bedrag van ongeveer € 31.000.

- De GPL 2020 is verhoogd met 3,2%. Voor SOVON gaat het om een bedrag van € 1.445.000. Daarnaast heeft SOVON in 2019 een gedeelte van de verhoging van de GPL toegevoegd aan een nieuwe reserve personeel. Dit deel is bestemd voor de nieuw afgesloten cao. Waarschijnlijk is deze reservering en de verhoging van de GPL net voldoende om de cao-afspraken te dekken.
- Daarnaast gaat de vergoeding van de exploitatiekosten omhoog met 1,75%. Voor SOVON is dit € 107.000.
- Per 1 oktober 2020 is een subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs van € 428.400 toegekend. Voor bijna € 117.000 heeft dit betrekking op 2020.

Lasten

- Er is op 9 april een onderhandelingsakkoord over een nieuwe cao afgesloten. De salarissen zijn per 1 maart 2020 met 2,75% verhoogd. Daarnaast wordt de eindejaarsuitkering met 0,6% verhoogd naar 8% en is er in juni 2020 een eenmalige uitkering naar rato van de betrekkingsovergang uitgekeerd.

5.5 Risicoparagraaf

Ons beleid is erop gericht de beschikbare middelen maximaal in te zetten voor een kwalitatief goede uitvoering en steeds verdere verbetering van het onderwijs op de SOVON-scholen. Voorbeeld hiervan is ons besluit, eind 2018, om (als een van de weinige besturen) de cao-maatregelen in het kader van de reductie van de les-sentaak en vergroting van de ontwikkeltijd van docenten, financieel te compenseren voor voorlopig drie schooljaren. Voor het overige is ons beleid om adequaat en tijdig te anticiperen op financiële risico's en deze waar nodig te minimaliseren.

Het beleid van de stichting is erop gericht om zo min mogelijk risico's te lopen. De stichting loopt de volgende risico's:

Rijksbekostiging

- Het verloop van de toekomstige leerlingaantallen is zeer moeilijk in te schatten. Zowel in Alkmaar-Zuidwest, Bergen en Heiloo als in de gemeente Hollands Kroon is vanaf 2017 tot 2029 sprake van forse krimp van het aantal 12-jarigen. Dit zal uiteraard de aanmeldingen voor een aantal SOVON-scholen negatief beïnvloeden, naar verwachting op bestuursniveau 10-15%. Dit maakt het zeer lastig om deugdelijke meerjarenbegrotingen af te geven, omdat het onduidelijk is wat de inkomsten zijn. Hierdoor kan onvoldoende op de inzet van de formatie worden ingespeeld bij het teruglopen van de leerlingaantallen, met als gevolg grote financiële lasten ten opzichte van de ontvangen bekostiging. Het gevolg van deze terugloop kan ook een heviger concurrentieslag met collega-scholen en schoolbesturen zijn. Daarnaast kan ook in stabiele kernen (Alkmaar-Noord, Langedijk, Heerhugowaard) de concurrentie met het bijzonder onderwijs leiden tot lagere of juist hogere aanmeldingen voor SOVON-scholen.
- Bij leerlingendaling en bij onvoldoende natuurlijk verloop zal er boventaligheid ontstaan doordat door cao-regelingen vast aangestelde medewerkers niet op korte termijn ontslagen kunnen worden.
- Vanaf 1 januari 2022 treedt de modernisering van de Wet op het voortgezet onderwijs in werking. Een onderdeel hiervan betreft de vereenvoudiging van de bekostiging. Het nieuwe bekostigingsmodel voor het voortgezet onderwijs is eenvoudiger en duidelijker voor scholen en besturen. Scholen krijgen een gelijke bekostiging voor leerlingen in verschillende schoolsoorten en kunnen daardoor beter plannen hoeveel bekostiging zij ontvangen. De huidige bekostiging voor middelbare scholen is ingewikkelder. Zo krijgt de ene school voor een havoleerling een andere bijdrage dan een andere school. Ook als de kosten voor beide leerlingen hetzelfde zijn. Op macroniveau moet deze herverdeling van de bekostiging budgettair neutraal verlopen. Voor individuele schoolbesturen is er evenwel sprake van herverdeeleffecten. SOVON gaat er in de bekostiging volgens de eerste modellen op vooruit doordat SOVON een brede scholengemeenschap met een geïsoleerde ligging heeft.
- De verwachting is dat de premie Werkhervattingskas ook in 2020 aanzienlijk zal stijgen.

Personeel

- De stichting loopt risico als de flexibele personele schil en het natuurlijk verloop de daling van rijksin-komsten niet kan opvangen.

- De personele lasten vormen de grootste kostenpost van SOVON. De ontwikkeling van de personele lasten is een risico-element op de lange termijn. De personele lasten stijgen waardoor de werkgeverlasten toenemen, terwijl de rijksoverheid deze stijging wellicht niet volledig compenseert.
- Daarnaast is er het risico van het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwam) personeel.

Huisvesting

- Op enkele scholen is op dit moment sprake van substantiële leegstand. Wanneer het aantal 12-jarigen verder zal teruglopen, kan er in de toekomst bij meer scholen leegstand ontstaan. Daarbij is het moeilijk in te schatten wat de leegstand aan kosten met zich meebrengt.

Rijksbeleid

De beleidswijzigingen van de overheid de afgelopen vier jaar hebben geleid tot niet-voorspelde forse fluctuaties in de inkomsten van de besturen voor voortgezet onderwijs, meestal naar boven, maar soms ook naar beneden. Een voorbeeld hiervan is het in november 2019 afgesloten convenant waarmee extra geld voor werkdrukvermindering beschikbaar kwam. Deze gelden werden in december 2019 uitgekeerd aan de besturen, maar zijn bestemd voor de jaren 2020 en 2021. Gelet op de deels onvoorspelbare besluitvorming van de rijksoverheid is het maken van een betrouwbare meerjarenbegroting lastig.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Sinds eind mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder: AVG) van kracht. Vanaf begin 2018 is SOVON bezig geweest met de voorbereidingen op deze nieuwe Europese privacywetgeving.

Het niet naleven van de nieuwe Europese privacywet kan een organisatie op forse boetes komen te staan van in potentie vele miljoenen euro's. Daarom heeft SOVON al vanaf begin 2018 stevig werk gemaakt van uitwerking en implementatie van een passend AVG-instrumentarium. Onderdeel van het instrumentarium is een procedure voor het signaleren en oplossen van een 'datalek'.

Gevolgen coronavirus

Als gevolg van de uitbraak van het coronavirus hebben wij het onderwijs en de examinering op onze scholen anders moeten vormgeven naar aanleiding van de door het kabinet genomen maatregel om de scholen te sluiten voor de periode half maart tot 2 juni 2020. Hoewel wij leerlingen met ouders in vitale beroepen alsmede kwetsbare leerlingen (vanwege bijvoorbeeld situaties van huiselijk geweld) op school hebben opgevangen, vonden de examinering en het onderwijs aan examen- en overige leerlingen, zoveel als mogelijk op afstand plaats. Deze fundamenteel andere aanpak brengt mogelijk operationele risico's met zich mee, waarbij met name de borging van de kwaliteit het belangrijkste aandachtspunt vormt. Deze risico's worden gemitigeerd door frequent en intensief overleg binnen het CvS, waaraan wat betreft de mogelijke issues op het vlak van bedrijfsvoering/ICT, personeel en financiën tevens de betrokken stafhoofden BMO deelnemen.

In het nieuwe schooljaar 2020-2021 wordt ingezet op het in kaart brengen van mogelijke leerachterstanden bij leerlingen en mede met de hulp van een hiervoor bedoelde subsidieaanvraag wegwerken van deze achterstanden door de inzet van extra personeel en leermiddelen.

5.6 Risicoparagraaf in geld

In deze kwartaalrapportage geven wij ook een inschatting van de risico's in euro's en de mogelijke invloed die dit heeft op de reservepositie. Zie het schema op de volgende pagina. Daarbij is het van belang om te melden dat de genoemde mitigerende maatregelen bedoeld zijn om met name de impact van de genoemde risico's sterk te verlagen.

Onderdeel	Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Inschatting bedrag	Bedrag	Kans	Impact	Mitigerende maatregel
Rijksbekostiging	Forse krimp (10 tot 15%) aantal 12-jarigen vanaf 2019 t/m 2029	Onduidelijkheid inkomsten	Baten per leerling uit rijksbekostiging gemiddeld € 8.500	700 II a € 8.500 = € 5.950.000	Hoog	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
		Onvoldoende inspelen op inzet formatie					
		Heviger concurrentieslag					
	Verplichtingen aan personeel	Boventalligheid	Bij leerlingdaling, moet er ook afscheid genomen worden van medewerkers	20 maal € 70.000 = € 1.400.000	Hoog	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
	Onvoldoende natuurlijk verloop	Boventalligheid	Flexibele schil is ongeveer 10%, wel mismatch tussen vraag en aanbod	20 maal € 70.000 = € 1.400.000	Middel	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
	Premie Werkhervattingskas	Premie Werkhervattingskas stijgt door hoog ziekteverzuim	2,1%	€ 230.000 per jaar	Hoog	Hoog	Ziekteverzuim monitoren en inzetten van steviger verzuimbeleid
Personeel	Te lage flexibele schil	Personele verplichtingen die hoger zijn dan de rijksinkkomsten	Flexibele schil is ongeveer 10%		Laag	Hoog	Doorrekenen financiële consequenties
	Overheid compenseert hoge werkgeverslasten niet volledig	Pensioenpremie marksector stijgt minder hard dan ABP-premie.	Volgens de schatting van ABP stijgt het premiepercentage voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen per 1 januari 2021 met 1,7%-punt van 24,9% naar 26,6%.	€ 430.000 per jaar	Hoog	Hoog	Rekening mee houden bij opstellen formatieplan.
	Niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd personeel	Meer inhuur derden					Actief wervingsbeleid nieuw personeel
	Personele verplichtingen in verband met verminderde baten	In 2019 heeft de overheid extra rijksbekostiging gegeven voor inzet in 2020-2021. Daarnaast is gedurende drie schooljaren € 1.000.000 per jaar geïnvesteerd in personeel vanuit de reserve. Deze loopt tot augustus 2022. Samen met de terugloop van leerlingen zorgt dit voor een aanzienlijke vermindering van de baten. Het is de vraag of we de personele lasten met hetzelfde bedrag kunnen laten dalen.	€ 1.600.000 per jaar vanaf 2022 excl vermindering rijksbijdrage als gevolg van leerlingdaling	€ 1.600.000 per jaar	Hoog	Hoog	Nauwkeurig monitoren en desgewenst de formatie aanpassen
Huisvesting	Substantiële leegstand door krimp	Huisvestingslasten worden niet vergoed door rijksinkkomsten		Onbekend	Hoog	Middel	Ruimten in gebouwen meer beschikbaar stellen voor verhuur aan derden
Financieel	Eigen vermogen hoger dan nieuw	Toelichting geven in het jaarverslag	geen financiële consequenties	€ 0	Hoog		Met RvT en GMR bepalen welk deel van het eigen vermogen op welke wijze ingezet kan worden voor het onderwijs.
Rijksbeleid	Onvoorspelbare besluitvorming overheid	Onduidelijkheid inkomsten	Dit kan zowel een positief als een negatief risico worden.	Onbekend	Hoog	Hoog	Nauwkeurig volgen overheidsbeleid
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	Datalekken	Claims en reputatieschade	Onbekend	Onbekend	Middel	Hoog	Continue actualisatie en krachtige implementatie van AVG-beleid en –instrumentarium.